

SPIS TREŚCI

Marlena Kurowska, Ewa Wolańska, <i>Od redaktorek</i>	9
Maria Przybysz-Piwko, <i>Wprowadzenie</i>	11
I. Z ZAGADNIEŃ PODSTAWOWYCH DLA DIAGNOZY LOGOPEDYCZNEJ	
Marlena Kurowska, <i>Badania eksperymentalne w praktyce logopedycznej</i>	19
Danuta Emiluta-Rozya, <i>Uwagi do narzędzi diagnostycznych mojego autorstwa i współautorstwa</i>	32
Anita Lorenc, <i>Metodologia badań współczesnej wymowy polskiej</i>	49
Danuta Pluta-Wojciechowska, <i>Analityczno-fonetyczna metoda oceny realizacji fonemów</i>	64
Olga Jauer-Niworowska, Izabela Więcek-Poborczyk, Dorota Lipiec, Joanna Kwasiborska-Dudek, Małgorzata Golanowska, <i>Znaki fonetyczne do zapisu zdeformowanych realizacji fonemów. Alfabet międzynarodowy i slawistyczny</i>	79
II. Z ZAGADNIEŃ DIAGNOZOWANIA LOGOPEDYCZNEGO W USZKODZENIACH OŚRODKOWEGO UKŁADU NERWOWEGO	
Małgorzata Rutkiewicz-Hanczewska, <i>Anomia i jej wymiary. Sposoby diagnozowania</i>	95
Justyna Żulewska, <i>Ocena przydatności testu do oceny fluencji słownej w diagnostyce zaburzeń funkcji językowych u pacjentów z uszkodzeniem prawej półkuli mózgowej</i>	109
Justyna Wojciechowska, <i>Ocena rozumienia tekstu w prognozji – założenia metodologiczne</i>	125
Olga Jauer-Niworowska, <i>Kompleksowa, interdyscyplinarna diagnoza i terapia osób z dyzartriami – uzasadnienie podejścia holistycznego ...</i>	136
Katarzyna Sienkiewicz, <i>Diagnoza centralnych zaburzeń przetwarzania słuchowego (CAPD) w przypadku dzieci z ryzykiem dysleksji</i>	147

III. Z PROBLEMATYKI DIAGNOZOWANIA (I USPRAWNIANIA) LOGOPEDYCZNEGO W CAŁOŚCIOWYCH ORAZ W SPRZEŻONYCH ZABURZENIACH ROZWOJOWYCH	
Jolanta Panasiuk, <i>Skala do oceny profilu zaburzeń językowych w zespole Aspergera</i>	155
Magdalena Kozłowska, Jolanta Panasiuk, <i>Narzędzie lingwistyczne do oceny zaburzeń poznawczych u dzieci z padaczką</i>	183
Małgorzata Młynarska, <i>Diagnoza operacyjna i nominalna zaburzeń mowy w metodzie Dyna-Lingua M.S.</i>	196
IZABELA WITKOWSKA, <i>Czytanie i pisanie w terapii mowy prowadzonej metodą Dyna-Lingua M.S. – prezentacja prób badawczych</i>	213
Ewa Boksa, <i>Ocena zaburzeń połykania i komunikowania się u osób z mózgowym porażeniem dziecięcym cierpiących na dysfagię</i>	228
Elżbieta Trociuk-Sadowska, <i>Podstawowe trudności w diagnozie logopedycznej dzieci ze spektrum autyzmu</i>	237
 IV. WYBRANE ASPEKTY DIAGNOZY LOGOPEDYCZNEJ W ZABURZENIACH SŁUCHU, GŁOSU ORAZ PŁYNNOCI MÓWIENIA	
Ewa Muzyka-Furtak, <i>Kwestionariusz słowotwórczy w ocenie kompetencji językowej dzieci z zaburzeniami słuchu</i>	251
Dorota Lipiec, <i>Wartość diagnostyczna wywiadu w badaniu logopedycznym osób po laryngektomii całkowitej</i>	268
Łukasz Kowalczyk, <i>Badanie przesiewowe dziecka z niepełnością mówienia</i>	278
 V. Z BADAŃ LOGOPEDYCZNYCH NAD KOMUNIKACJĄ JĘZYKOWĄ W PIŚMIE	
Aneta Domagała, Urszula Mirecka, <i>„Profil sprawności grafomotorycznych” jako narzędzie diagnozy logopedycznej</i>	291
Joanna Zawadka, <i>Badanie świadomości grafotaktycznej u osób dorosłych. Uwagi do procedur</i>	304

TABLE OF CONTENTS

Marlena Kurowska, Ewa Wolańska, <i>From the Editors</i>	9
Maria Przybysz-Piwko, <i>Introduction</i>	11
I. FUNDAMENTAL ISSUES FOR THE SPEECH AND LANGUAGE DIAGNOSIS	
Marlena Kurowska, <i>Experimental Studies in the Practice of Speech Therapy</i>	19
Danuta Emiluta-Roza, <i>Comments to The Diagnostic Tools by Me and Co-authors</i>	32
Anita Lorenc, <i>Research Methodology of Contemporary Polish Pronunciation</i>	49
Danuta Pluta-Wojciechowska, <i>The Analytical and Phonetic Methods in Evaluation of Realization of Phonemes</i>	64
Olga Jauer-Niworowska, Izabela Więcek-Poborczyk, Dorota Lipiec, Joanna Kwasiborska-Dudek, Małgorzata Golanowska, <i>Phonetic Symbols for Transcription of Deformed Realisations of Phonemes of the Polish Language. The International and Slavistic Phonetic Alphabets</i>	79
II. THE RESEARCH ON THE SPEECH AND LANGUAGE DIAGNOSIS IN CENTRAL NERVOUS SYSTEM DAMAGES	
Małgorzata Rutkiewicz-Hanczewska, <i>Anomia and its Dimensions. The Ways of Diagnosing</i>	95
Justyna Żulewska, <i>The Usefulness of Verbal Fluency Test in the Diagnosis of Right Hemisphere Damaged Patients</i>	109
Justyna Wojciechowska, <i>Evaluation of the Understanding of the Text in Pragmnesia–Methodological Assumptions</i>	125
Olga Jauer-Niworowska, <i>The Reasons for Multidisciplinary Diagnosis and Complex Management of the Patients with Dysarthria</i>	136
Katarzyna Sienkiewicz, <i>Diagnosis of Central Auditory Processing Disorder (CAPD) in Children at Risk of Dyslexia</i>	147

**III. THE RESEARCH ON THE SPEECH AND LANGUAGE DIAGNOSIS
(AND THERAPY) IN PERVASIVE AND MULTIPLE-COMPLEX
DEVELOPMENTAL DISORDERS**

Jolanta Panasiuk, <i>The Scale for Assessment of the Profile of Language Disorders in Asperger's Syndrome</i>	155
Magdalena Kozłowska, Jolanta Panasiuk, <i>Linguistic Tools for the Assessment of Cognitive Disorders in Children with Epilepsy</i>	183
Małgorzata Młynarska, <i>The Operational and Nominal Diagnosis of the Speech Disorders in the Dyna-Lingua M.S. Method</i>	196
Isabela Witkowska, <i>Reading and Writing in Speech Therapy Conducted by Dyna-Lingua MS Method–Presentation of Research Samples</i>	213
Ewa Boksa, <i>Evaluation of Swallowing and Communication Disorders in Individuals With Cerebral Palsy Suffer From Dysphagia</i>	228
Elżbieta Trociuk-Sadowska, <i>The Basic Difficulties in Speech and Language Diagnosis of Children with Autistic Spectrum Disorder</i>	237

**IV. SELECTED ASPECTS OF THE SPEECH AND LANGUAGE DIAGNOSIS
IN HEARING, VOICE AND FLUENCY DISORDERS**

Ewa Muzyka-Furtak, <i>Word-Formation Questionnaire in the Assessment of Linguistic Competence in Children with Hearing Disorders</i>	251
Dorota Lipiec, <i>Diagnostic Value of Anamnesis During Speech-Language Assessment in Persons After Total Laryngectomy</i>	268
Łukasz Kowalczyk, <i>Initial Screening for a Child With Speech Disfluency</i>	278

V. THE SPEECH RESEARCH ON WRITTEN LINGUISTIC COMMUNICATION

Aneta Domagała, Urszula Mirecka, <i>“The Profile of Graphomotor Skills” in Logopedic Diagnosis</i>	291
Joanna Zawadka, <i>Studies in Graphotactic Awareness of Adults. Comments on Procedures</i>	304

OD REDAKTOREK

Metody i narzędzia diagnostyczne w logopedii to kolejny – dwunasty już – tom serii wydawniczej „Z Prac Towarzystwa Kultury Języka”. Monografię, na którą składa się 21 opracowań (dominują doniesienia z badań), podzieliłyśmy na pięć zasadniczych części: 1) *Z zagadnień podstawowych dla diagnozy logopedycznej*; 2) *Z zagadnień diagnozowania logopedycznego w uszkodzeniach ośrodkowego układu nerwowego*; 3) *Z problematyki diagnozowania (i usprawniania) logopedycznego w całościowych oraz w sprzężonych zaburzeniach rozwojowych*; 4) *Wybrane aspekty diagnozy w zaburzeniach słuchu, głosu oraz płynności mówienia* oraz 5) *Z logopedycznych badań nad komunikacją językową w piśmie*.

Autorzy poszczególnych opracowań to w większości badacze, którzy są jednocześnie logopedami praktykami. Reprezentują różne polskie ośrodki naukowe (Katowice, Kielce, Lublin, Poznań, Warszawę i Wrocław), w których kształcą się logopedów. Na podstawie przedstawionych przez nich wybranych metod i narzędzi diagnostycznych możemy zapoznać się ze współczesnymi tendencjami badawczymi rozwijanymi w tych właśnie ośrodkach. Część z nich ma charakter autorski. Inne nawiązują do refleksji naukowo-badawczej kształtowanej przez wiele lat w polskiej i światowej logopedii.

Sformułowane wnioski mają charakter uniwersalny. Wszyscy autorzy podkreślają wciąż ważne w procesie diagnozowania logopedycznego zasady: indywidualizacji postępowania logopedycznego, a więc dostosowania go do możliwości i potrzeb pacjenta, osobistego zaangażowania badacza i konieczność nawiązania współpracy z osobą badaną. Podmiotem oddziaływania jest zawsze człowiek ze wszystkimi swoimi zachowaniami komunikacyjnymi. W wielu opracowaniach mowa jest również o wzajemnym uzupełnianiu się procesu diagnozowania i terapii.

Niniejsza monografia z pewnością nie wyczerpuje całości problematyki, lecz zaprezentowane w niej analizy, stanowiska i wnioski stanowią ważny wkład do dyskusji nad metodami i narzędziami diagnostycznymi stosowanymi we współczesnej logopedii. Dyskusji, która powinna znaleźć jak najwięcej swoich kontynuacji.

Jako redaktorki niniejszego tomu, który jest już kolejnym „logopedycznym” opracowaniem wydanym pod auspicjami Sekcji Logopedycznej Towarzystwa Kultury Języka, mamy nadzieję, że książka ta okaże się przydatna zarówno w działalności naukowo-dydaktycznej, jak i praktyce logopedycznej.

Marlena Kurowska, Ewa Wolańska